

Waarom ga je eigenlijk?

Wat bezielt 20 mensen om vrij te regelen in september, een flink eind te gaan rijden van Nederland naar Bosnië, tussen de heen- en terugreis hard aan het werk gaan in huizen van onbekende Bosniërs en dit alles nog zelf te betalen ook? Die vraag stelde ik mezelf nadat ik voor het eerst van de stichting van Hans Saris hoorde. Vervolgens is die vraag ook van alle kanten aan mij gesteld, toen bleek dat ik dit jaar 1 van die 20 deelnemers zou zijn. Waarom ga je eigenlijk?

In mijn geval wilde ik mee om te gaan helpen en om zelf eens met eigen ogen te zien wat de oorlog die je rond 1995 op het (jeugd)journaal zag, heeft aangericht. Beide dingen heb ik in Bosnië ervaren en daar bovenop nog zoveel meer. Om een klein beetje een inzicht te geven, volgt een verslag aan de hand van foto's.

Het is 4 september, half 5 's ochtends. Tien volgepakte 4x4 auto's, negen aanhangers en ruim twintig mensen staan klaar om te vertrekken. Dit na een flinke voorbereiding waarin projecten zijn uitgekozen, spullen zijn verzameld en aanhangers zijn geladen. Dan begint het, een reis die vanwege de volle aanhangers achter de auto's 3 dagen in beslag zal nemen. Of een beetje meer, als de douane bij Bosnië dat nodig vindt. Dit jaar liep de boel als gesmeerd, na slechts 4,5u bij de douane bevonden wij ons op Bosnisch grondgebied.

De missie

Er gaan 9 aanhangers mee. Een deel ervan bevat schoolspullen, waarmee een dorpschool eindelijk kan worden ingericht en het basisonderwijs daar stukken beter mogelijk wordt. Een ander deel van de spullen gaat naar het centrale magazijn van contactpersoon Rasim, die gedurende het jaar als een soort voedselbank optreedt en de armste mensen voorziet van meubels, kleding en/of voedsel.

Een kleine hoeveelheid van deze spullen wordt direct naar een alleenstaande moeder met 4 kinderen gebracht, die door omstandigheden alles is kwijtgeraakt wat ze bezat. Ook is een arm gezin aan visspullen geholpen, zodat het inkomen en de voedselvoorraad kunnen worden aangevuld.

Maar we komen niet alleen spullen brengen, er zal ook gewerkt worden. We richten ons op 4 van tevoren uitgezochte klusprojecten bij gezinnen en op een verpleeghuis waar al langer een band mee is. Ieder project heeft zijn eigen ellende, maar duidelijk is wel dat deze mensen zonder een duwtje in de rug niet meer uit het slop zullen komen.

1) Zivinice Een gezin met 2 kinderen, wonend aan de rand van hun Romadorp. Deze mensen wonen in een onafgebouwd huis dat is verlaten door de vorige bewoners. Zonder stroom of water, zonder ramen of deuren. Om moedeloos van te worden.

Voor het gezin is een nieuw huisje gebouwd, waar wij een vloer leggen, een keukenblokje plaatsen en de boel inrichten. Met daarbij nog wat speelgoed, keukenspullen en textiel krijgen ze hopelijk weer zin om er wat van te maken, wat gezien de slechte omstandigheden in de wijk en de werkeloosheid niet makkelijk zal zijn.

Van kaal beton naar een leefbare woonkamer met keukenblok

Maar dat we in ieder geval een goed begin hebben gemaakt, laat zich zien in de blijde kindergezichtjes als ze voor het eerst op hun bank zitten en in de vele kussen die ik van de moeder krijg als we vertrekken. Kussen die eigenlijk voor de mannen bedoeld waren, want die hebben hier in twee dagen tijd een flinke klus geklaard.

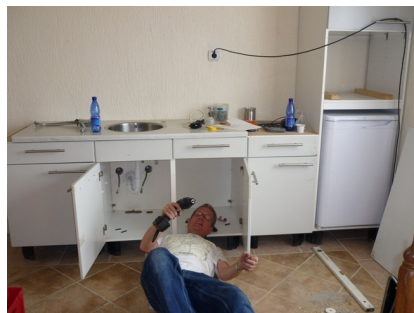
2) Dakgoot We komen aan bij een arme familie met 2 zoons. In hun huisje kun je door het voegwerk heen naar buiten kijken en ze zitten zonder dakgoot met natte muren. Om het huisje te behouden wordt een dakgoot aangelegd. Twee van onze mensen lopen stad en land af voor een goot uit PVC, die uiteindelijk zelf gezaagd en geklust moet worden omdat ze daar alleen werken met zinken, op maat gemaakte goten. Gelukkig lieten beide heren zich hierdoor niet uit het veld slaan en kwam het project ruim op tijd af.

Dit gezin staat verder nog op de lijst voor volgend jaar, want deze mensen zijn voorlopig nog niet uit de nood. Maar ze zitten in ieder geval droog en dat scheelt meer dan wij ons voor kunnen stellen.

Wat ook nog de moeite waard is: [het Liemers College](#) heeft een flink bedrag gedoneerd om Bosnische kinderen naar school te kunnen laten gaan. Dat is ook 1 van de doelen van de stichting. Een van de zoons uit dit gezin mag op kosten van de organisatie gaan leren.

3) Oorlogstrauma's Dit project laat zien hoe de gruwelen van een oorlog mensen lam kunnen slaan. Een broer en een zus wonen samen en zullen niet meer kunnen functioneren als vroeger. Hij werkt, maar zij is erg labiel en er kan nauwelijks contact worden gemaakt. We horen dan ook dat deze vrouw de meest vreselijke dingen zijn aangedaan. Hoewel normaal gesproken het liefst mensen worden geholpen met kinderen, is duidelijk dat deze twee Bosniërs ook hulp kunnen gebruiken dus we gaan aan de slag.

Geen keuken...
...Anderhalve dag klussen...
...zo goed als nieuw!

Voor deze mensen is door [stichting De Baanderij](#) een huis gebouwd. Hier zullen wij een keuken plaatsen, de woonkamer iets verder inrichten en een slaapkamer inrichten. Met knap zaag- en schroefwerk wordt een gebruikte keuken op maat in dit huis geplaatst. De bijbehorende koelkast zal zorgen voor een beetje comfort. De tapijttegels in de slaapkamer en een flinke hoeveelheid meegenomen beddengoed bereiden broer en zus voor op de volgende koude winter.

4) Badkamer

Nog zo'n huis waar de moed je al in de schoenen zinkt als je er naar kijkt. Ook hier kun je door de muren heen naar buiten kijken. Dit huis kan zoveel gebruiken, maar met oog op scheve ogen in de buurt en de daarbij horende sociale spanningen wordt ook hier een deel van het probleem tegelijk aangepakt. Er is door lokale mensen een badkamer aangesmeerd, waarop onze mensen vervolgens een badkamer zullen plaatsen.

Er wordt geprobeerd om hier voor de winter ook de keuken te laten stoken. Een te plaatsen keukenblok is ter plekke achtergelaten. Ook hier tonen de mensen hun dankbaarheid door voor de klussers te zorgen, het weinige dat ze hebben wordt gedeeld. Komkommers uit eigen tuin, koffie en koek: de mannen komen niks tekort.

5) De generator

Drie van onze klussers richtten zich op het megaproject van dit jaar: een noodgenerator plaatsen bij het verpleeghuis in Doboj. Het ziekenhuis zit regelmatig zonder stroom en dat levert de nodige problemen op. Hier zal de generator een oplossing voor zijn. Ondanks een gebroken olieleiding die extra uren werk oplevert, krijgen de klussers dit project af.

Van nul naar superdeluxe in 3 dagen tijd!

Want op de laatste dag komen we als groep nog hulpgoederen brengen en maken we de onthulling van dit project mee. De geruststellende herrie die het ding maakt als de generator wordt ingeschakeld brengt in iedereen een kick naar boven.

Hulpgoederen lossen bij het verpleeghuis van Doboj.

Het Dutchbatterrein en de begraafplaats in Potocari

Aan het eind van de reis rijden we naar Srebrenica en Potocari, waar we onverwachts een rondleiding over het Dutchbatterrein krijgen door 1 van de [vrouwen van Srebrenica](#). De getoonde documentaire, de verhalen van onze gids wiens vader en opa in 1995 vermoord zijn en een bezoek aan de veel te grote begraafplaats maken diepe indruk. Het laat zien hoe beestachtig mensen tegen elkaar tekeer kunnen gaan en het laat je begrijpen waarom sommige mensen zo beschadigd zijn dat iemand een hand naar ze uit moet steken.

De groep

Het rijden, het klussen, het sjouwen, het wachten, het rondkijken. Allemaal aspecten die bij deze reis komen kijken en die hun eigen emoties teweeg brengen. Een onderdeel dat zich minder makkelijk in woorden laat vatten, maar wel zo wezenlijk is voor dit hele konvooi, is de groepsfeer.

Lang niet iedereen kent elkaar maar de rijders worden al snel een groep. Alleen al dat gevoel maakt een deelname de moeite waard. Het groepsgevoel laat zich onder andere zien in de snelheid waarin mensen elkaar helpen bij tegenvallertjes onderweg, zoals een lekke band. Het zit hem in gezamenlijk drinken van een biertje in de hotels, in de lollige opmerking over de 'bakkies' onderweg en in het uitdelen van opgewarmde soep met knakworstjes tussen de auto's als we eenmaal aan de Bosnische grens staan te wachten.

De sfeer waarin iedereen voor elkaar zorgt, elkaar steunt en meedenkt, blijft tot aan thuiskomst hangen. In zo'n stemming kan een wereld van verschil maken. Dat hebben we voor onze 4 gezinnen dan ook heel concreet gedaan.

En daarom ga je..

Eva Veens